

NUTRIČNÍ PÉČE V ONKOLOGII

ZPRAVODAJ
ČAS

Cílem je vytvoření standardu nutriční péče, který umožní poskytovat onkologicky nemocným systematickou nutriční péči v celém průběhu léčby.

Vstupní seminář pilotního projektu Nutriční péče v onkologii proběhl 31. března v aule Vysoké školy polytechnické v Jihlavě.

Projekt, který bude probíhat v období 2011–2012 v pěti nemocnicích zřizovaných krajem Vysočina, má za cíl vytvořit funkční standard nutriční péče o onkologicky nemocného v průběhu celé jeho léčby. Projekt je realizován Českou asociací sester ve spolupráci s krajem Vysočina, Českou onkologickou společností ČLS JEP, Vysokou školou polytechnickou Jihlava a společností Nutricia. Autorkami návrhu jsou nutriční terapeutky z České asociace sester, Tamara Starnovská, RNT a Eva Chocenšká, RNT.

Cíl – zlepšit kvalitu života a vyhlídky pacientů

Důvody pilotního projektu, jeho smysl, cíl a očekávaný přínos vysvětlila na semináři T. Starnovská.

Každý třetí obyvatel České republiky má v průběhu života onkologické onemocnění a každý čtvrtý na ně umírá. Ročně je nově diagnostikováno přibližně 60 tisíc onkologických pacientů. Již v době stanovení diagnózy je zhruba 40 % z nich podvýživených. Onkologické onemocně-

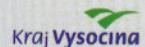

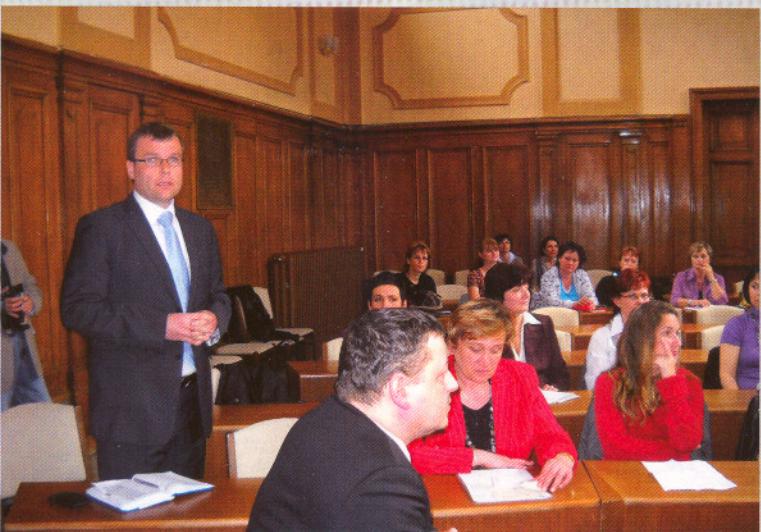
Zleva Mgr. David Rezníčenko, náměstek pro ošetřovatelskou péči, Nemocnice Havlíčkův Brod, Tamara Starnovská, RNT, Prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc., Mgr. Dana Jurásková, Ph.D., MBA, Ing. Jakub Novotný, Ph.D., rektor Vysoké školy polytechnické Jihlava, MUDr. Lukáš Kettner, vedoucí odboru zdravotnictví kraje Vysočina

ní zvyšuje nutriční potřeby pacienta a zároveň snižuje jeho schopnost přijmout potřebné množství živin a energie z běžné stravy. Důsledkem může být nedostatečná výživa, která zhoršuje průběh onemocnění a snižuje účinnost léčby. Nejen onemocnění samotné, ale i jeho léčba je často spojena se vznikem podvýživy. Ta se vyskytuje u více než poloviny nemocných léčených pro maligní nádor a až 20 % umírtí u těchto nemocných je spojeno s malnutricí. Přitom nutriční péče o onkologicky nemoc-

né v České republice není dosud systematicky řešena.

Je nepochybné, že jedním ze základních předpokladů pro zlepšení kvality života onkologicky nemocného a pro zvýšení účinnosti jeho léčby je nezbytná adekvátní nutriční péče. Funkční systém nutriční péče předpokládá vyškolené nutriční terapeutky, proto personální zabezpečení nutriční péče všeobecně, a o onkologické pacienty zvláště, je podmínkou těchto změn. Onkologicky nemocný vždy profituje z včasné a kvalitní

V diskusi vystoupil medical director Nutricie, Ing. Jan Smitka, MBA

Studenti zapojení do projektu, kteří se zúčastnili semináře (zleva Zuzana Váňhová, DiS, Zuzana Šmerdová, Filip Stránský, Jitka Leixnerová)

spolupráce s nutričním terapeutem, který mu zajistí přiměřenou výživu odpovídající jeho aktuálnímu stavu a potřebám. „Nutriční terapeut však dosud není standardní součástí multiprofesních týmů pečujících o onkologicky nemocné,“ uzavřela T. Starnovská.

Spolupracovníci projektu

Všechny tyto skutečnosti vedly Českou asociaci sester (ČAS) k vytvoření koncepce projektu, který by na základě platné legislativy a správné praxe zavedl funkční systém nutriční péče a jednotná pravidla pro všechny fáze léčby onkologicky nemocných. S touto koncepcí byla oslovena Česká onkologická společnost ČLS JEP. Realizace projektu byla nabídnuta kraji Vysočina, zřizovateli pěti akreditovaných nemocnic, které mají díky zavedeným akreditačním standardům vhodné předpoklady pro nastavení systematických postupů nutriční péče o onkologicky nemocné. Po zavedení a ověření

budou tyto postupy podkladem pro tvorbu standardu kvality nutriční péče o onkologicky nemocného s celostátní působností.

Partnerem projektu je společnost Nutricia, díky jejíž podpoře je možné zahájit realizaci projektu.

Poznatky a myšlenky ze semináře

Projekt je unikátní v tom, že ho podporují a spolupracují s ním subjekty, které mají k problematice co říci, každý podle svých specifik a možností. Významným spolupracovníkem je Katedra zdravotnických studií Vysoké školy polytechnické (VŠP) v Jihlavě, na jejíž půdě se seminář konal. Škola do projektu zapojila pět studentů bakalářského studia všeobecná sestra se zájmem o onkologii. Jejich činnost bude mít význam studijní a bude završena bakalářskou prací.

Na semináři vystoupil rektor VŠP Ing. Jakub Novotný, Ph.D., který školu představil jako mladou (založena před šesti lety), dynamicky se rozví-

jející (letos 3 100 studentů), nabízející mj. bakalářské studium v oborech všeobecná sestra a porodní asistentka. Tato veřejná škola neuniverzitního typu svým mnohostranným profilem reaguje na potřeby regionu.

Vedoucí odboru zdravotnictví Krajského úřadu kraje Vysočina MUDr. Lukáš Kettner hovořil o tom, že kraj má zájem na tom, aby zdravotnictví bylo kvalitní a efektivní. Má vyčleněny prostředky na vzdělávání zdravotníků, podporuje jejich odborné konference a projekty.

Výživa je rovnocenná léčbě

Potěšení z projektu vyjádřil za Českou onkologickou společnost ČLS JEP prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc. Uvedl, že výživa v onkologii je stále v praxi podceňována a je nedostatečná. Přitom výživu je nutno chápát jako rovnocennou všem ostatním léčebným metodám. Počet onkologicky nemocných roste a očekává se, že nepříznivý trend bude pokračovat. Léčba je však nesmírně dražá a a bude ještě dražší. Profesor Vorlíček zmínil v této souvislosti program společnosti, garantovaný prezidentem republiky, mezi jehož hlavní cíle patří snížení incidence a mortality u nádorových onemocnění v české populaci. Projekt souzna právě s tímto cílem.

Projekt je součástí programu ČAS

Jak projekt zapadá do programu ČAS, vysvětlila prezidentka této společnosti Mgr. Dana Jurášková, Ph.D., MBA. Uvedla, že mezi hlavní úkoly ČAS patří nejen zvyšování kvality ošetřovatelé péče, ale i její měření, regulování a hodnocení. V tomto procesu byla ČAS v uplynulém období velmi aktivní. Česká asociace vydala několik Standardů kvality (pracovních postupů), například k problematice pádů ve zdravotnických zařízeních, hojení rány a také nutriční péče (Výživa hospitalizovaných pacientů/klientů). V roce 2008 získala ČAS od ministerstva zdravotnictví dotaci, díky níž se podařilo proškolit téměř tisíc zdravotníků v již vydaných Standardech kvality. D. Jurášková zopakovala, že nutriční terapie je nedílnou součástí léčby. Dále prezidentka uvedla, že sekce nutričních terapeutů patří v ČAS k těm nejaktivnějším a svoji prestiž si využívají dokonce i v mezinárodním měřítku.

Více o projektu: tam.s@centrum.cz

Text a foto Jarmila Škubová